

5.10.2022

LPR/1098/11.00.11/2022

Savitaipaleen kunta
kunta@savitaipale.fi

Viite: Lausuntopyyntö 5.10.2022

YMPÄRISTÖNSUOJELUN LAUSUNTO KUNTALAISALOITTEESTA KUOLIMON NATURA 2000 -ALUEEN SUOJELUN KEHITTÄMISESTÄ

Savitaipaleen kunta pyytää lausuntoa kuntalaisaloitteesta koskien Kuolimon Natura-alueesta ja esitetyistä toimenpiteistä

1. Parantamalla hiilineutraalia maankäyttöä ja Kuolimon elinympäristön hoitoa.
2. Kokoa yhteen kuntatasolla kertynyttä luontotietoa, kehittää yhdessä kertynyttä luontotietoa olemassa olevien toimijoiden ja verkostojen kanssa, tehostaa jo olemassa olevan tiedon käyttöä ja uuden tiedon tuottamista (ks. naturakuolimo.com, linkit).
3. Aloittaa Natura-alueen toimenpideohjelman työstämisen.
4. Edistää kaukokartoitusmenetelmien hyödyntämistä Kuolimon luonnontilan seurannassa.
5. Perustaa pienen väliaikaisen tutkimusyksikön, joka vastaa hankkeen koordinaatiosta, viestinnästä ja yhteistyön kehittämisestä.
6. Laajentaa Kuolimon 2019 perustettuja luonnonsuojelualueita liittämällä siihen Pöksänlahden vuonoalueen ja kolme kangasvuokkokohtetta.

Lausuntoa pyydetään erityisesti Natura-alueen toimenpideohjelman työstämisen.

Lausunto:

Ympäristönsuojelupäällikkö kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ilmoittaa lausuntonaan seuraavaa:

Savitaipaleen kunta, Kaakkois-Suomen ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (Lappeenrannan seudun ympäristötoimen ympäristönsuojelun palvelualue) ovat pitäneet palaverin 10.10.2022 Kuolimon Natura-alueen tilanteesta. Kaikkien osapuolten näkemyksenä oli, että Kuolimon Natura- alueen arvojen säilyttäminen edellyttää jatkossakin toimia.

Kaakkois-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022-27 on Kuolimon erityisen karu ja kirkasvetinen vesimuodostuma

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi

luokiteltu erinomaiseen ekologiseen tilaan, mutta tila on riskissä valuma-alueelta tapahtuvan huuhtoutumisen takia, mikä näkyy orgaanisen aineen (humus) pitoisuuden kasvuna ja veden värin tummumisena. Osin syynä on ilmastomuutos, mutta myös valuma-alueen maankäyttö. Kuolimon erinomaisen tilan on arvioitu olevan riskissä etenkin metsä- ja maatalouden sekä asutuksen aiheuttaman kuormituksen takia. Vesienhoidon toimenpideohjelmassa on esitetty ohjauskeinoksi metsätalouden kuormituksen vähentämiseksi mm. metsätalouden vesiensuojelun yleissuunnittelua ja siinä paikkatiedon hyödyntämistä vesiensuojelun kannalta erityisen tärkeiden alueiden tunnistamisessa. Maatalouden kuormituksen vähentämiseksi on esitetty mm. maan kasvukunnon ja rakenteen parantaminen ja eroosion sekä suorien valuntojen vähentäminen mm. toimivalla peruskuivatuksella sekä lannoitteiden kohdentamisella. Sekä maatalous- ja metsätalouspuolella on erityisesti turvemaiden huomioiminen tärkeää niin vesiensuojelun, luontoarvojen kuin hiilitaloudenkin kannalta.

Aloitteessa esitetty luontopaikkatiedon hallinta on tärkeä osa luonnon monimuotoisuuden edistämistä osana mm. maankäytön suunnittelua. On tosiasia, että paikkatieto on hajallaan ja hyödyntäminen täten vaikeaa. Avoimen datan käyttö osana kunnan paikkatietoa on tavoiteltava asia.

Aloitteessa on esitetty Natura- alueen toimenpideohjelman laatimisen aloittamista. Esityksen osalta jäi epäselväksi, onko aloitteessa toimenpideohjelmalla tarkoitettu Natura 2000 -alueiden tarveharkinteista hoito- ja käyttösuunnitelmaa tai laaja-alaisempaa kehittämissuunnitelmaa. Hoito- ja käyttösuunnitelmalla tarkoitetaan pääsääntöisesti valtion luonnonsuojelualueille tehtäviä suunnitelmia. Laaja-alaisissa kehittämissuunnitelmissa suojelu toteutetaan esim. maankäyttö- ja rakennuslain kaavoituksen, metsänkäytön ja vesienhoitoa koskevin suunnitelmin. Hoito- ja käyttösuunnitelmien laadinnasta vastaa ilmeisesti ELY-keskukset.

Natura- verkoston kaikkien alueiden tilaa seurataan ja arvioidaan säännöllisesti ns. NATA-arvioinnissa. Kaakkois-Suomen ELY-keskus on hyväksynyt natura-alueen tilan arvioinnin (ns. NATA arviointi) 16.8.2021.

Luonnonsuojelualueiden lisääminen on tavoiteltava tila.

Sara Piutunen
ympäristönsuojelupäällikkö

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti, allekirjoituksen voi tarkistaa Lappeenrannan seudun ympäristötoimen kirjaamosta.